

Opleiding: identiteitsfraude

Artikelen 232 tot 235 SSW

Artikel 232 SSW

- Definitie van valsheid in het sociaal strafrecht: :

Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft eenieder die, met het oogmerk ofwel ten onrechte een sociaal voordeel te bekomen of te doen bekomen, te behouden of te doen behouden, ofwel geen of minder bijdragen te betalen of te doen betalen dan die welk hij of een ander verschuldigd is :

1° a) valsheid in geschrifte heeft gepleegd, hetzij door valse handtekeningen, hetzij door namaking of vervalsing van geschriften of handtekeningen, hetzij door overeenkomsten, beschikkingen, verbintenissen of schuldbevrijdingen valselijk op te maken of in een akte in te voegen, hetzij door toevoeging of vervalsing van bedingen, verklaringen of feiten die deze akte ten doel had op te nemen of vast te stellen;

b) zich bediend heeft van een valse akte of een vals stuk;

2° a) valsheid heeft gepleegd, door gegevens die worden opgeslagen, verwerkt of overgedragen door middel van een informaticasysteem, in te brengen in een informaticasysteem, te wijzigen of te wissen, of met enig ander technologisch middel de mogelijke aanwending van gegevens in een informaticasysteem te veranderen, waardoor de juridische draagwijdte van dergelijke gegevens verandert;

b) gebruik heeft gemaakt van die gegevens, terwijl hij weet dat de aldus verkregen gegevens vals zijn.

- - Herhaalt de definitie van valsheid in geschrifte (art. 196 SW) en omvat vervalsing van het informaticasysteem (art. 210bis SW)
- - Voegt een doel toe in verband met sociale fraude

Artikel 235 SSW

- Definitie van de oplichting in sociaal strafrecht :

Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft eenieder die, met het oogmerk ofwel ten onrechte een sociaal voordeel te bekomen of te doen bekomen, te behouden of te doen behouden, ofwel geen of minder bijdragen te betalen of te doen betalen dan die welk hij of een ander verschuldigd is, gebruik heeft gemaakt van valse namen, valse hoedanigheden of valse adressen, [1 constructies van ondernemingen]¹ of enige andere frauduleuze handeling aangewend heeft om te doen geloven aan het bestaan van een valse persoon, een valse onderneming, een fictief ongeval of enige andere fictieve gebeurtenis of om op andere wijze misbruik te maken van het vertrouwen.

Wanneer de in het eerste lid bedoelde inbreuk begaan is door de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber om een sociaal voordeel waarop de werknemer geen recht heeft te doen bekomen of te doen behouden, wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.)

- De definitie wijkt enigszins af van die van artikel 496 SW :

- Hij die, met bedrieglijk opzet, beoogt een onrechtmatig economisch voordeel voor zichzelf of voor een ander te verwerven, hetzij door gebruik te maken van valse namen of valse hoedanigheden, hetzij door listige kunstgrepen aan te wenden om te doen geloven aan het bestaan van valse ondernemingen, van een denkbeeldige macht of van een denkbeeldig krediet, om een goede afloop, een ongeval of enige andere hersenschimmige gebeurtenis te doen verwachten of te doen vrezen of om op andere wijze misbruik te maken van het vertrouwen of van de lichtgelovigheid, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot vijf jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot drieduizend euro. Indien de in het eerste lid bedoelde feiten zijn gepleegd ten nadele van een persoon van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid duidelijk was of de dader bekend was, wordt deze gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot drieduizend euro. Poging tot het wanbedrijf omschreven in het eerste lid wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie jaar en met geldboete van zesentwintig euro tot tweeduizend euro. In de gevallen in de vorige leden omschreven kan de schuldige bovendien worden veroordeeld tot ontzetting van rechten overeenkomstig artikel 33.

Artikelen 233 en 234 SSW

Tussen beide zijn er... 233 en 234

- Art. 233 : Onjuiste of onvolledige verklaringen betreffende de sociale voordelen

§ 1. Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft, eenieder die wetens en willens :

1° een onjuiste of onvolledige verklaring heeft afgelegd om ten onrechte een sociaal voordeel te bekomen of te doen bekomen, te behouden of te doen behouden;

2° heeft nagelaten of geweigerd om een verplichte verklaring af te leggen of de inlichtingen te verstrekken die hij gehouden is te verstrekken om ten onrechte een sociaal voordeel te bekomen of te doen bekomen, te behouden of te doen behouden;

3° een sociaal voordeel heeft bekomen waarop hij geen of slechts gedeeltelijk recht heeft ingevolge een verklaring bedoeld bij het eerste lid, 1°, het nalaten of het weigeren van het afleggen van een verklaring of van het verstrekken van inlichtingen bedoeld bij het eerste lid, 2°, of met een akte bedoeld bij de artikelen 232 en 235.

Wanneer de inbreuken bedoeld in het eerste lid begaan zijn door de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber om een sociaal voordeel waarop de werknemer geen recht heeft te doen bekomen of te doen behouden, wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.

§ 2. Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft eenieder die wetens en willens nagelaten heeft te verklaren dat hij niet langer recht heeft op een sociaal voordeel, zelfs indien dit slechts gedeeltelijk is, om ten onrechte een sociaal voordeel te behouden.

§ 3. De paragrafen 1 en 2 zijn niet van toepassing wanneer de in deze paragrafen bedoelde inbreuken werden gepleegd door een sociaal verzekerde die, om die redenen, door de instelling die hem een voordeel toekende, reeds werd uitgesloten van dit sociaal voordeel waarop hij geen recht heeft, en die bovendien werd uitgesloten van het recht op dat voordeel gedurende een bepaalde periode.

Artikelen 233 en 234 SSW

Art. 234 : Onjuiste of onvolledige verklaringen betreffende de bijdragen

§ 1. Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft eenieder die wetens en willens :

1° een onjuiste of onvolledige verklaring heeft afgelegd om geen of minder bijdragen te betalen of te doen betalen dan die welke hij of een ander verschuldigd is;

2° heeft nagelaten of geweigerd om een verplichte verklaring af te leggen of de inlichtingen te verstrekken die hij gehouden is te verstrekken om geen of minder bijdragen te betalen of te doen betalen dan die welke hij of een ander verschuldigd is;

3° geen of minder bijdragen heeft betaald dan die welke hij verschuldigd is ingevolge een verklaring bedoeld in het 1°, het nalaten of het weigeren om een verklaring af te leggen of inlichtingen te verstrekken bedoeld in het 2°, of een akte bedoeld in de artikelen 232 en 235.

Wanneer de inbreuken bedoeld in het eerste lid begaan zijn door de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber, wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.

§ 2. Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft eenieder die wetens en willens heeft nagelaten te verklaren dat hij niet langer recht heeft op een bijdragevrijstelling of -vermindering, zelfs indien dit slechts gedeeltelijk is, om geen of minder bijdragen te betalen dan die welke hij verschuldigd is.

Sociale fraude

De wetgever heeft daarom geprobeerd twee specifieke inbreuken in het sociaal strafrecht te creëren, verschillend van de inbreuken algemeen recht inzake valsheid in geschrifte en oplichting, wanneer deze worden gepleegd met het oog op sociale fraude.

Twee aspecten van sociale fraude:

- Bijdragefraude → minder betalen dan men verschuldigd is
- Uitkeringsfraude → meer ontvangen dan men recht op heeft

In feite zijn de artikelen 232 en 235 slechts specifieke manieren om de in de artikelen 233 en 234 voorziene inbreuken te plegen.

Bedrieglijke onderwerping

Zoals we zullen zien, kan de methode die gebruikt wordt om onterecht uitkeringen te ontvangen, ook bestaan uit het bedrieglijke onderwerpen van werknemers aan sociale zekerheid.

Art. 221 SSW :

Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die :

1° een of meer personen bedrieglijk heeft onderworpen aan de toepassing van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders;

2° een of meer personen bedrieglijk heeft onderworpen aan de toepassing van de besluitwet van 7 februari 1945 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de zeelieden ter koopvaardij.

Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuken, wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.

De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.

Verband met identiteitsfraude

- Bijdragefraude: beperktere impact. Een valse identiteit kan worden gebruikt om regels met betrekking tot werkvergunningen en detacheringen te omzeilen, maar ongeacht de identiteit van de werknemer zijn de bijdragen hetzelfde.

Aan de andere kant kan identiteitsdiefstal worden gebruikt om in de deeleconomie (of platformeconomie) te werken om meer te verdienen dan het salarisplafond zonder zich als zelfstandige te onderwerpen.

- Uitkeringsfraude: identiteitsdiefstal om in plaats van iemand anders uitkeringen te genieten die aan een ander persoon toekomen. Dit kan niet lang duren.

Praktijkgeval

Vooraf tijdens de Covid-periode, toen de procedures voor het ontvangen van tijdelijke werkloosheidsuitkeringen vanwege overmacht of economische redenen verstoord waren, hebben organisaties zich schuldig gemaakt aan regelrechte sociale fraude door middel van identiteitsfraude.

- Door gebruik te maken van bestaande bedrijven die reeds actief waren in diverse fraudezaken (wederverkoop van leaseauto's in het buitenland, ketens van “slaven”handel in de bouw of schoonmaak, verkoop van socialezekerheidskits);
- DIMONA met terugwerkende kracht (soms +6 maanden);
- Een groot deel van deze personen heeft de Roemeense nationaliteit en heeft geen bekend adres in België; voor de anderen gaat het doorgaans om frauduleus gebruik van het rijksregister;
- Het aanvraagformulier voor de uitbetaling van de Covid-uitkering vermeldt een bankrekening die niet die van de vermeende begunstigde is;
- De vermeende begunstigden zijn soms minderjarig, gepensioneerd, (échte) werklozen of arbeidsongeschikt, en hun socialezekerheidsrechten worden geblokkeerd vanwege het bestaan van DIMONA met terugwerkende kracht. De uitkeringen worden uitbetaald, wat betekent dat, zelfs als DIMONA wordt geannuleerd, er fiscale fiches worden opgesteld. De bedragen worden automatisch aangegeven in de personenbelasting van volgend jaar voor deze personen.
- De RSZ nam contact op met mensen die in België wonen. Deze personen komen uit heel België: Malmedy, Herentals, Luik, Namen, Charleroi, Bergen, Gent, Antwerpen, enz. De ontvangen reacties brachten talrijke gevallen van identiteitsfraude aan het licht en er werden tientallen klachten ingediend bij de politie in het hele land.

Praktijkgeval

- Kortom, de daders geven via bedrijven met terugwerkende kracht tientallen werknemers aan zonder hun medeweten, gebruik makend van hun INSZ; dienen aangiftes voor tijdelijke werkloosheid in, vragen uitkeringen aan op naam van de pseudo-werknemers en laten deze storten op andere rekeningen dan die van de pseudo-werknemers. Om fysiek contact te vermijden, verloopt alles, gezien de pandemie, via e-mail en is de procedure voor de toekenning van werkloosheidsuitkeringen vereenvoudigd. In totaal is er meer dan € 1.500.000 onterecht geïnd.
- De correctionele rechtbank legde gevangenisstraffen, geldboetes en verbeurdverklaringen op en veroordeelde de verdachten tot terugbetaling aan de RVA.